

Mineralen-fabrieken

door P. Stemvers

“De wereld wil bedrogen worden, laten we haar bedriegen”. Deze spreuk van de oude Romeinen kunt u in het Latijn aantreffen, geschreven op lugubere tenten op de kermis. U betaalt er voor sensatie. U krijgt sensatie, want een aantrekkelijke vrouw verandert in de schemer in een skelet. Niemand vraagt zijn geld terug na afloop, want men kwam om bedrogen te worden. Ook sommige standhouders op beurzen zouden er juist aan doen de oude Romeinse kreet boven hun stand te plaatsen. De koper koopt wat hij mooi vindt, hij weet dat het vals is. Niemand heeft te klagen.

De vraag naar mooie of interessante stukken die echt zijn is echter even groot als de ondeskundigheid van de koper. En ook hierop reageert de markt. Probeerden de alchemisten in de Middeleeuwen echt goud uit troep te maken, nu verdienen zij goud met troep.

Op de 21e GEA-beurs hebben we ons vermaakt met een Marokkaanse geode, die gevuld was met galeniet. De verdenking van de mineraloog was, dat deze combinatie zo in de natuur niet voorkomt. De minder deskundige vond hooguit de plaatsing van de kristallen iets vreemd, maar verder zag het stuk er perfect uit. Op sommige punten zelfs zo perfect, dat een observatie met de mikroscoop de indruk gaf dat het echt was. Maar goed, de associatie klopte niet en dus kon het niet echt zijn. De eigenaar gaf toestemming tot destructief onderzoek en het duurde niet lang of het eerste galenietkristal met epoxyhars lag op tafel.

Hoe maakt men dit? Epoxyhars kwasten aan de gehele binnenkant. Enkele leuke kristallen vastzetten. Daarna het geheel bepoederen met mineraalstof, vermengd met kleine kristallen. 24 uur laten harden, leegblazen, klaar! Door een ervaren standhouder waren deze vervalsingen al op veel plaatsen gesignaleerd.

Een Franse tegelfabriek brengt bijzonder mooie wandtegels uit met de naam “plantes sauvages”. Plantebladeren worden in de klei gedrukt en meegebakken. Op eenzelfde manier worden door fossielenvervalsers vissen in de klei gestopt en gebakken. De afdrukken worden later voor een beste prijs aan de man gebracht, omdat ze zo lijken op echte kleiconcreties met fossiele vissen.

Een bekend produkt van massafabricage is momenteel rookkwarts, dat veel beter in de markt ligt dan eenzelfde kristal van bergkristal. Geen nood, het blijkt lonend om de kwartsen te “bestralen”, waarna zij de donkere kleur in de geest van de echte rookkwarts krijgen.

Ook gewone gesteenten ontkomen niet aan een vals etiket. Behalve foutieve benamingen is de aanprijzing “zeer zeldzaam” misleidend als het spul per ton vindbaar is.

Op het lapidarie-vlak tiert het bedrog eveneens welig. Op sommige beurzen mag alleen handwerk dat door de verkoper zelf vervaardigd is worden aangeboden. Iedere beurs weer zijn er talloze industrieproducten, die als handwerk aan de man worden gebracht.

Erg onder de indruk ben ik van de vele gave trilobieten, die her en der te koop zijn. Nu is het bijzonder gemakkelijk om van een gaaf gevonden exemplaar een vorm te maken en hiervan eindeloos veel kopieën te vervaardigen. Onderzoek op echtheid kan alleen door het lieve beest door te breken en stukjes te onderzoeken. Maar gezien de prijs zal niemand daar gauw toe overgaan.

De geïnteresseerde zelfzoekende verzamelaar komt er steeds slechter voor te staan. Talloze groeven en natuurgebieden worden gesloten voor zoekenden wegens wan gedrag van voorgangers. Vervalsingen worden op commerciële basis vervaardigd en veroveren in steeds geraffineerder vorm een stuk van de markt. Wie en wat is nog te vertrouwen?

Het resultaat is, dat ook de betrouwbare en gespecialiseerde standhouder meer en meer met argusogen bekeken wordt. De goeden lijden onder de kwaden. Het wordt tijd dat er eens wat tegen gedaan wordt. Wanneer op een volgende GEA-beurs falsificaties worden aangetroffen, zullen deze dan ook in de eerstvolgende Gea-bijlage worden gepubliceerd. Ik denk, dat velen met belangstelling naar deze rubriek zullen uitzien.

Lezers schrijven ons...

Aanvulling op: Loodzilvermijn in Tarentaise (Franse Alpen)

Naar aanleiding van een artikel in Gea vol. 7, nr. 2, pag. 46, bezochten we vorig jaar de omgeving van Peisey-Nancroix. Deze plaatsjes liggen in een zijdal van de Isère, dat bij Landry begint. Landry ligt ongeveer 8 km voor Bourg St-Maurice. Behalve dat we van de mooie natuur genoten vonden we er veel mineralen.

Komende van Peisey-Nancroix bij het gehucht Les Lanches linksaf de brug over de Ponturin over en dan weer direkt linksaf een voetpad volgen tot aan een ruïne en een tunnel. In de tunnel was niets te vinden dan de restanten van een smalspoor en vermolmd hout. Maar buiten, aan de dichtstbijzijnde kant van de storthoop, is nog voldoende looderts te vinden, waarbij het vaak de moeite loont om zwaar aanvoelende stenen doormidden te slaan.

Behalve het looderts galeniet namen we stukken mee met chalkopyriet, mooie kristallen van pyriet, gele sfaleriet, borniet, wat malachiet en azuriet, sideriet en kwarts. Alles in kleine kristallen of zonder kristalvorm. Op de puinhelling bij de Col d'Entrepartie is het de moeite waard uit te kijken naar bladvormig vergroeide barietkristallen, die we daar als flinke stukken vonden.

J. Brouwer (Amsterdam)

